



Super Core

Komma igång



Skapad av

Smartbox

Innehåll

Presentation av Super Core	3
Vem ska använda Super Core?	4
Välja ordlista	5
Inlärningsmaterial	6
Använda Super Core	7
Utökade ordlistor	9
Dynamiska kolumner	17
Ämnesrutnät	20
Trollstav	21
Specialfunktioner	24
Personanpassa Super Core	27
Språk, lärande, läs- och skrivkunnighet	30
Forskning och referenser	32

Presentation av Super Core

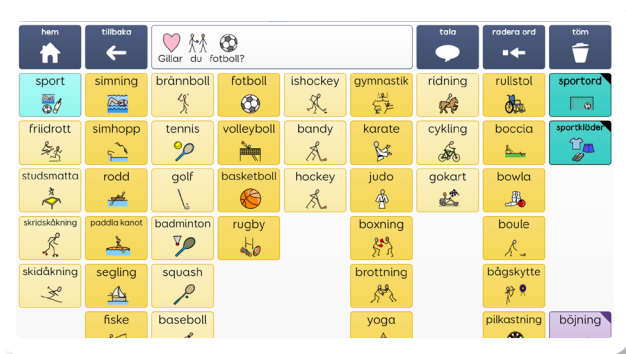
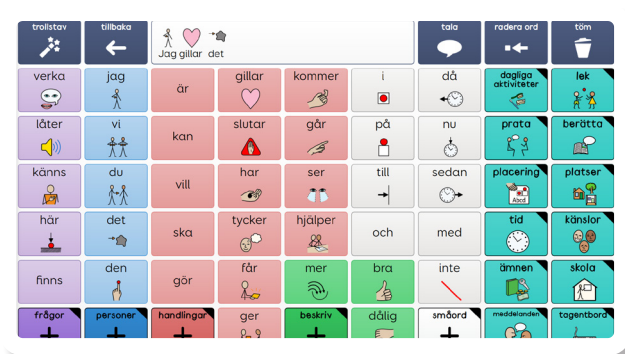
Super Core är en symbolbaserad grundordlista utformad för att hjälpa AKK-användare med symbolkommunikation.

Ordlistan ger snabb åtkomst till över 2 500 av de mest användbara och vanligaste orden - organiserade på ett sätt som är konsekvent och meningsfullt för att lätt kunna hitta ord man behöver.

Programmet är lätt att lära sig och lätt att använda. Dessutom är det fullt av funktioner som underlättar språkutveckling, lärande samt läs- och skrivkunighet.

- ✓ Omfattande grundordlista.
- ✓ Vardagligt språk inriktat på specifika aktiviteter.
- ✓ Över 70 ämnesrutnät.
- ✓ Enkelt inlärningsmaterial för att mycket unga AKK-användare ska kunna utforska språket.
- ✓ Passar alla stysätt.

Du kan läsa mer om grundordlistan på sidan 9



Super Core är baserat på erfarenhet och utgår från forskning, och har utvecklats av Daisy Clay (MSc, RCSLT) som är tal- och språkpedagog på Smartbox.

Vem ska använda Super Core?

Super Core passar många olika AKK-användare – från nybörjare som precis har börjat utforska symbolkommunikation till de som behöver ett omfattande ordförråd och grammatiska verktyg.

Programmet passar personer i alla åldrar. Här finns flera ordlistor som handlar om dagligt liv, lek och fritidsaktiviteter, vilket gör det lättare att lära sig och utforska språket inom aktiviteter som är roliga och välbekanta, och som uppmuntrar till att använda AKK hela tiden.

Styrsätt

Super Core är designad för personer som använder följande typer av åtkomst:



Touch



Ögonstyrning



Kontakt

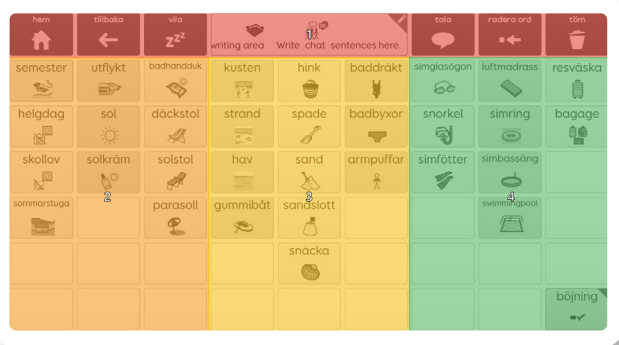


Pekare

Personer som använder kontakt kan välja att använda kolumn- och radskanning. Ordlistan är upplagd så att de vanligaste orden finns högst upp till vänster i rutnätet, så att man snabbt kommer åt dem.

För att underlätta för kontaktanvändare går det även att scanna block i alla rutnät.

För användare med synnedsättning finns ljudmarkering, som ger ljudinformation för varje ruta.



Blockscanning

Välja ordlista

Första gången du lägger till Super Core får du välja mellan Super Core för barn och Super Core för tonår och vuxen. Det ger dig möjlighet att välja det lämpligaste ordförrådet för användaren.

Det innebär också att när användare blir äldre finns det möjlighet att utöka deras ordförråd när de är redo för det. Grundorden och de utökade orden är samma i båda. De viktigaste skillnaderna är inom de dynamiska kolumnerna och ämnesrutnäten.



Barn

- Frekvensbaserad grundordlista.
- Fokuserad på roliga och välkända aktiviteter och lekar, t.ex. bubblor och bilar.
- Sparade meddelanden för snabb kommunikation.
- Fraser för dagliga rutiner, t.ex. tvätta och klä på sig.
- Barnvänliga ordlistor i flera olika ämnen.



Tonår och vuxen

- Frekvensbaserad grundordlista.
- Fokuserad på dagligt liv och fritid, t.ex. hänga med kompisar.
- Fraslistor som går att redigera för ökad självständighet.
- Extra ord för vuxenämnen, t.ex. social omsorg.
- Särskilda ord för vuxna, t.ex. svordomar.

Efter att du har valt ordlista och klickat på start kommer du till startsidan. Från och med nu öppnas Super Core alltid på denna startsida.


Du kan när som helst ändra ordlista genom att klicka på trollstaven och välja inställningar och växla ordlista.

Inlärningsmaterial


För elever som precis har börjat använda AKK finns det ett urval med enkla rutnät i två storlekar att utforska.

Dessa rutnät omfattar samma språk för dagligt liv och lek som Super Core, tillsammans med en mindre grundordlista. Här hittar du några av de mest användbara tidiga orden för lärande – så att man kan lära sig att be om ”mer” av något, att ”sluta” göra något och att säga vad man ”vill göra”.

vill	igen	går	stor
slutar	blåser	bubblor	liten
mer	öppnar	smäller	upp

 **Bubblor**
rutnät med lekaktiviteter

jag	vill	borstar	hjälp	varm
du	slutar	tvättar	vatten	kall
bra	gillar	smutsig	torkar	handduk
mer	inte	ren	våt	tvål

 **Tvätta sig**
rutnät med dagliga aktiviteter

Tips: I varje rutnät har ännu ett grundord lagts till i mitten på den översta raden för att uppmuntra till att lära nya grundord.

När nya ord introduceras på detta sätt får man möjlighet att lära sig vad orden betyder i aktiviteter som är meningsfulla och motiverande. De är utformade så att man inte kan misslyckas – så att unga elever kan utforska aktiviteter och lära sig ord genom att se hur personer omkring dem reagerar.

Rutnäten är utformade för att återspegla Super Core 30 och 50 där ord upprepas på samma platser. Om man börjar med inlärningsmaterialet kan man sedan använda det man har lärt sig även i Super Core 30 eller 50 utan att behöva lära sig var orden finns igen.

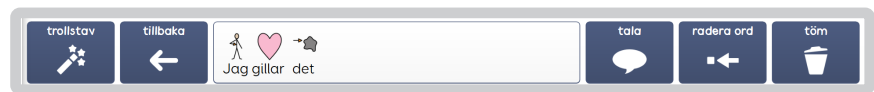
Inlärningsmaterialet är perfekt för personer som precis har börjat utforska symbolkommunikation och som kanske fortfarande håller på att lära sig sitt styr sätt.

När du reagerar på ett meningsfullt sätt får AKK-användaren en positiv upplevelse som hjälper hen att förstå betydelsen.

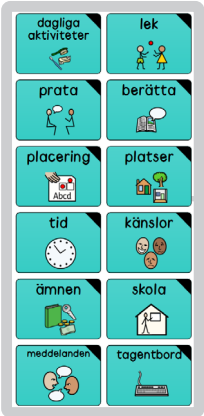
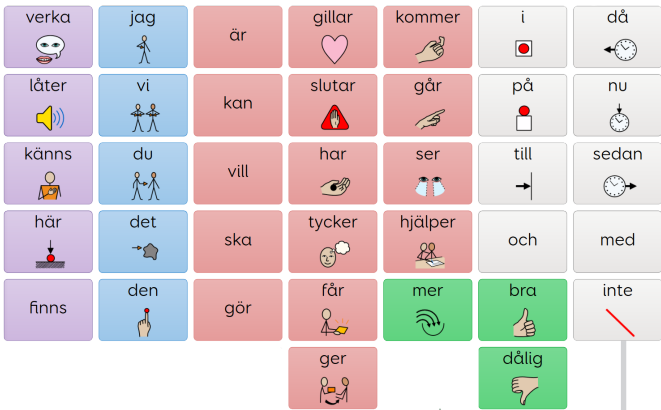


Använda Super Core

Det finns fyra viktiga delar på Super Cores startsida.



Text- och talrutan och funktioner



Dynamiska kolumner



Utökade ordlistor

Grundord

Grundord

Startsidans grundord är ett bra sätt att kommunicera med tillgång till de mest funktionella och viktigaste grundorden. Dessa ord dyker upp i flera andra rutnät i hela Super Core.

Utökade ordlistor

Man kommer åt hundratals andra grundord genom att gå till de utökade ordlistorna längst ner på startsidans rutnät. Varje kolumn kan utökas till att visa fler grundord av samma typ grupperade som personer, frågor, handlingar, beskrivande ord och småord.

Från startsidan kommer man åt många av de viktigaste och vanligaste orden i bara två steg.



Grundord är ord som vi använder hela tiden, i olika situationer, för att tala om många olika saker. Dessa ord utgör 80 % av alla ord vi säger!

exempel är "jag", "gå", "vill", "denna", "som", "är", "av".

Allt annat vi säger består av ord som är specifika för situationen. Det är ord som vi använder när vi talar om särskilda saker som t.ex. "häst", "moln", "tomat", eller "dator".

(Vanderheiden & Kelso, 1987)

Dynamiska kolumner

Dynamiska kolumner leder till rutnät som omfattar ämnesspecifika ord tillsammans med grundord. Här finns rutnät med dagligt liv och lek och många andra ämnen.

Rutnäten med dagliga aktiviteter, lek och fritidsaktiviteter gör det lättare att lära sig och utforska språket inom aktiviteter som är roliga och välbekanta, och uppmuntrar till att använda AKK hela tiden.

Text- och talrutan och funktioner



Högst upp på rutnätet finns text- och talrutan där alla ord och fraser som man väljer visas. Välj rutan tala för att säga meddelandet högt.



I Super Core kan man alltid gå tillbaka till föregående rutnät genom att välja tillbaka.



Om man använder ögonstyrning eller pekare för att välja visas en viloruta högst upp på rutnätet så att man kan pausa och titta i rutnätet utan att göra några val.



Man kan välja rensa för att tömma hela text- och talrutan på en gång eller radera ett ord i taget.



Använd trollstaven för fixa till saker som att ändra tempus och lägga till ändelser (t.ex. ändra "går" till "gick"). Här finns även rutnätet för inställningar.



Man har alltid tillgång till alternativet att gå tillbaka till startsidan. Detta är ett bra sätt att gå från ett ämne tillbaka till sina grundord.



När man ser ikonen stanna här är man i ett självstängande rutnät. Man kan hindra rutnätet från att stänga om man till exempel vill välja mer än ett ord i rutnätet. Alla rutnät med utökade ordlistor är självstängande.

Inbyggd grammatik rättar meddelanden efterhand som de skapas. När användaren är redo erbjuder trollstaven större möjlighet att utforska ett mer invecklat språkbruk som tempus och ordbildning.



Tips: Super Core uppmuntrar användarna att utveckla kunskaper om sin AKK-enhet genom att ge dem åtkomst till inställningar som batteritid och volym på ett sätt som är lätt att förstå med ett grundläggande språk.

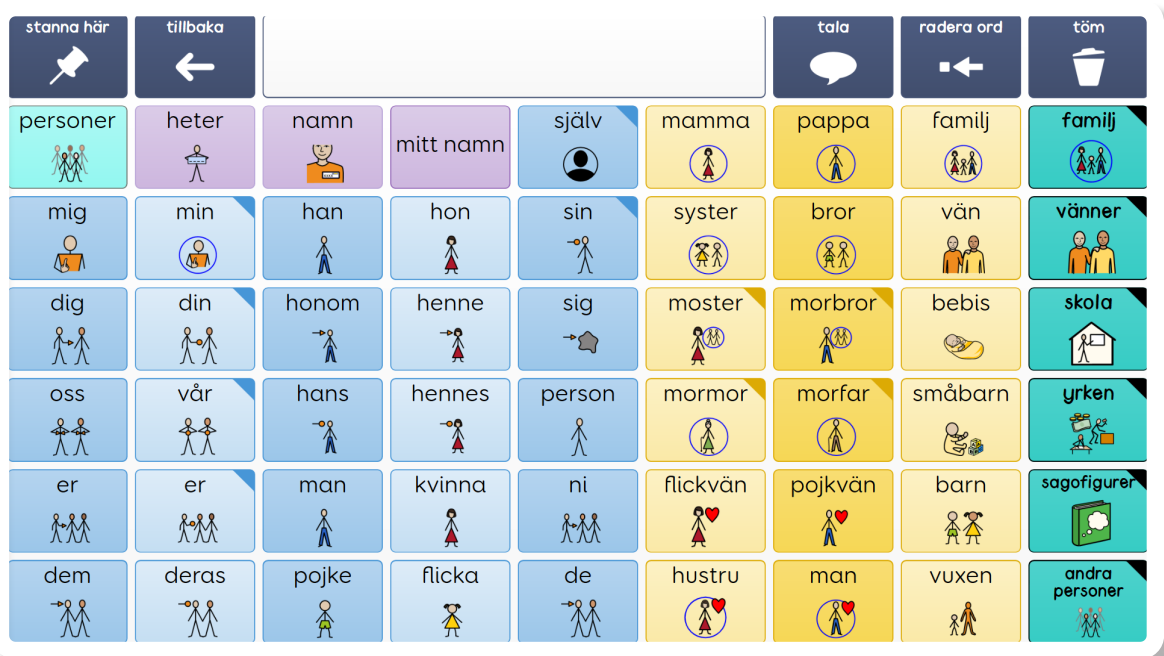
Utökade ordlistor

De utökade ordlistorna är indelade i fem kategorier som är tydligt märkta.



Personer

I rutnätet personer finns fler pronomen (t.ex. han, hon, de, vi) och de vanligaste substantiven om människor (t.ex. flicka, man, mamma, pappa, vän).



Man kan också gå till ett urval med ämnesrutnät (t.ex. familj, vänner, yrken, sagofigurer). Här finns gott om plats att lägga till namnen på personer i familjen eller på vänner.

Högst upp i rutnätet ser man ett urval av användbara ord (t.ex. heter, namn) och ord om sig själv som leder vidare till ett rutnät med reflexiva pronomen (t.ex. själv, självt, själva).

Tips: Titta efter rutan mitt namn, som man kan göra personlig så att man snabbt kan berätta vad man heter.

Frågor

I rutnätet med frågor finns flera ord som man kan använda när man ställer frågor (t.ex. var är den?) Man kan även använda rutnätet för att svara på frågor (t.ex. Har du allt du behöver? Jag har.)

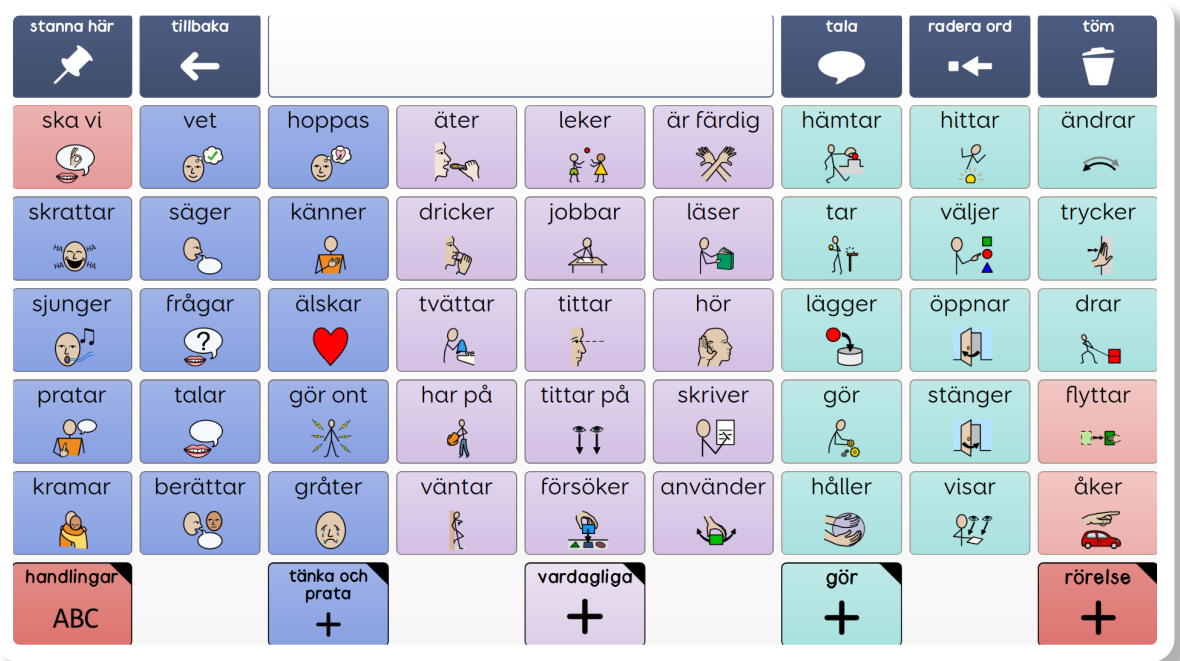
The image shows a grid of question words in Swedish, each with a corresponding icon. The words are arranged in a grid-like fashion. At the top, there are navigation buttons: 'stanna här' (stop here) with a pin icon, 'tillbaka' (back) with a left arrow icon, 'tala' (speak) with a speech bubble icon, 'radera ord' (delete word) with a left arrow icon, and 'töm' (empty) with a trash can icon. Below these are several question words in purple boxes with icons: 'vem' (who) with a person icon, 'vems' (whose) with two people icons, 'vad' (what) with a box icon, 'vilken' (which) with a question mark and a red dot, 'vilka' (which) with a question mark and a red dot, 'vilket' (which) with a question mark and a red dot, 'varför' (why) with a person icon, 'var' (where) with a question mark and a crosshair icon, 'vart' (where) with a question mark and a crosshair icon, 'när' (when) with a clock icon, 'hur' (how) with a question mark and a crosshair icon, 'hur många' (how many) with a question mark and a cluster of dots icon, and 'hur mycket' (how much) with a question mark and a tag icon. To the right of the grid is a yellow button labeled 'fråga' (question) with a question mark icon.

Dessa ord används inte bara i frågor utan även i meningar och detta är ett bra sätt att lära sig dem.

Tips: Börja med att visa hur man använder orden i frågor. Det hjälper användaren att lära sig att hitta orden. Sedan kan du gå vidare till att visa hur man använder dessa ord i andra sorters fraser och meningar.

Handlingar

I rutnätet med handlingar hittar man alla verb i Super Core. Vissa av dessa verb upprepas i andra rutnät, som rutnäten med dagligt liv, lek och utbildning i de dynamiska kolumnerna.



Orden i grupperas enligt typ av handling. Varje grupp kan utökas för att visa fler handlingar av samma sort.

Tänka och prata

Dessa handlingar relaterar till att tänka, känna och tala (t.ex. låtsar, ber, sjunger, ler, älskar). Orden "tänker", "känner" och "säger" är alla på startsidan för att man ska komma ihåg detta.

Vardagliga

Dessa handlingar är alla saker som kan göras varje dag, hemma eller i skolan, och är en del av dagliga rutiner och att lära sig (t.ex. lär, läser, har på sig, hör, räknar). Flera av dessa handlingsord är mycket användbara eftersom vissa ord är saker vi behöver göra varje dag som "äter", "tvättar", "sover" och "andas".

Gör

Detta är handlingar som görs åt någon eller något, åt ett objekt eller en person (t.ex. öppnar, håller, köper, gräver, vinner). De flesta av dessa ord kallas transitiva verb och fungerar bäst om de följs av ett objekt, som exempelvis "öppnar dörren", "köper mjölk" och "vinner spelet".

Rörelse

Detta är handlingsord där du kan se rörelse och visa att handlingen inträffar (t.ex. trycker, bygger, pyntar, skakar, kör). Dessa handlingar kan läras ut visuellt genom att visa hur saker rör sig.



Tänka och prata



Vardagliga

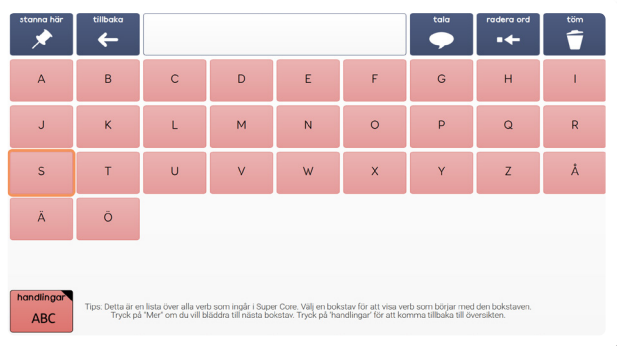


Gör

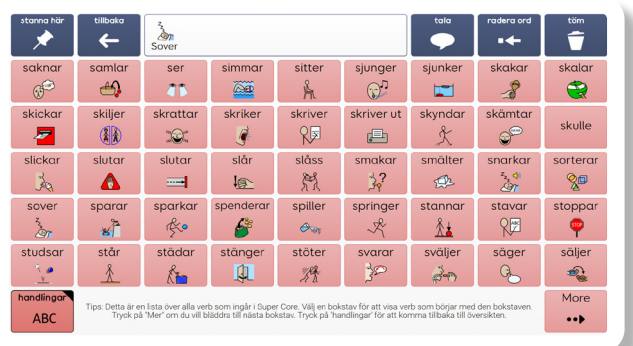


Flytta

Du kan också utforska åtgärderna i alfabetisk ordning genom att välja a-z.



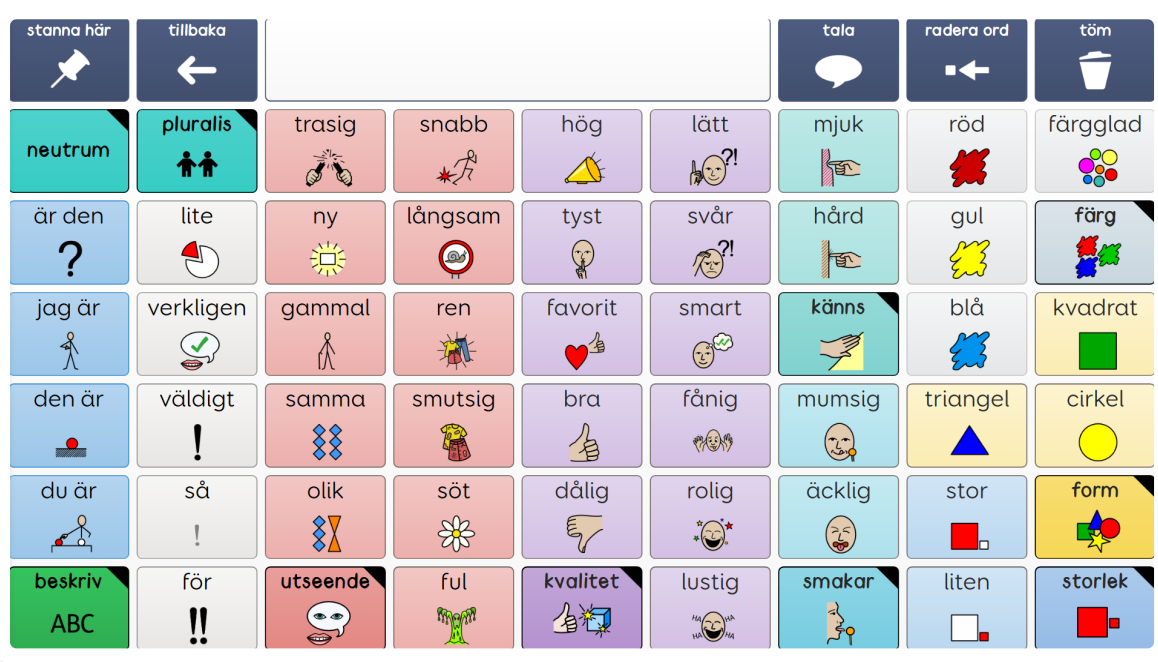
Handlingar ABC



Handlingar som börjar på S

Beskriv

Beskriv innehåller alla adjektiv i Super Core. Vissa av dem upprepas i rutnäten med dagligt liv, lek och utbildning, som finns i de dynamiska kolumnerna.



Beskrivrutnät innehåller användbara fraser och inledningar på meningar som hjälper till med meningsbyggnad och minskar behovet av att gå tillbaka till andra rutnät (t.ex. den är, är den, lite, verkligen). Det innebär att man snabbt kan bygga meningar som "Det är verkligen viktigt" eller ställa frågor som "Är den lite våt?"

Adjektiv som används på liknande sätt eller beskriver liknande saker har grupperats tillsammans.

Utseende

Dessa beskrivningsord kan användas för att beskriva hur något ser ut, eller beskriva något som du ser (t.ex. samma, vacker, gammal, hög, slarvig).

Kvalitet

Dessa ord beskriver en person eller en saks kvalitet. Det omfattar hur bra eller dåligt något är med ord som "speciell", "sämre" och "busig". Här hittar man också mer abstrakta ord som "orättvis", "stark" och "svår". Det kan vara bra att tänka på att dessa ord används för att besvara frågor som "hur var den?" (t.ex. rolig, konstig, farlig).

Känns och smakar

Dessa ord beskriver saker som man kan känna till exempel temperaturer (t.ex. kokhet, varm, kall) eller struktur (t.ex. mjuk, luden, hård) och smaka (t.ex. mumsig, jättegod, bubblig).

Storlek

Här hittar man ord som beskriver storlek (t.ex. stor, liten, enorm, mittemellan).

Utseende word board interface. The search bar contains the word "Ordentlig". The board displays various adjectives categorized by gender and number. The categories are: neutrum, pluralis, and singularis. The words include: utseende, smart, lockig, kurvig, fullt, lite, ung, ordentlig, rak, sned, lagom, verkligen, randig, slarvig, vågig, blank, tom, väldigt, prickig, vacker, böjbar, matt, ihop, så, hög, gullig, slingrande, isår, för, låg.

Utseende

Kvalitet word board interface. The search bar contains the word "Fantastisk". The board displays various adjectives categorized by gender and number. The categories are: neutrum, pluralis, and singularis. The words include: kvalitet, klar, bullrig, fantastisk, dyr, dum, levande, lite, försiktig, verklig, okej, snäll, billig, toppen, död, verkligen, farlig, låtsas, fin, busig, fattig, rätt, hemsk, väldigt, säker, berömd, bättre, bäst, rik, fel, konstig, så, rättvis, tur, sämre, sämst, stark, sann, perfekt, för, orättvis, otur, speciell, viktig, svag, falsk, utmärkt.

Kvalitet

Känns word board interface. The search bar contains the word "Trygg". The board displays various adjectives categorized by gender and number. The categories are: neutrum, pluralis, and singularis. The words include: känna, irriterande, tråkig, tung, spänd, påslisk, mjuk, lite, läskig, ont, lätt, lös, luden, vass, verkligen, farlig, guppig, grund, kladdig, torr, väldigt, trygg, jämn, djup, slemmig, våt, så, mysig, kokhet, varm, sval, för, iskall, kall.

Känns

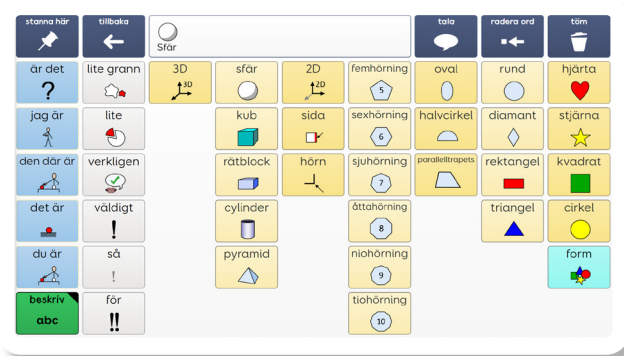
Smakar word board interface. The search bar contains the word "Jättegod". The board displays various adjectives categorized by gender and number. The categories are: neutrum, pluralis, and singularis. The words include: smakar, söt, bubblig, kryddig, nyttig, illaluktande, lite, sur, bitter, salt, jättegod, verkligen, väldigt, så, för.

Smakar

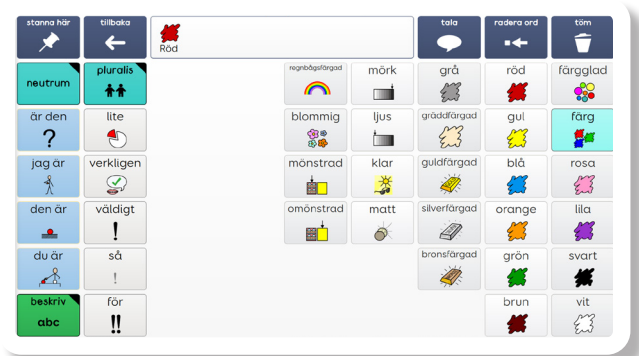
Storlek word board interface. The search bar contains the word "Hög". The board displays various adjectives categorized by gender and number. The categories are: neutrum, pluralis, and singularis. The words include: storlek, lite, några, många, lång, verkligen, massor, tjock, väldigt, så, högvis, kort, enorm, mittemellan, fet, stor, för, mycket, hög, jättelik, pytteliten, mager, liten, lagom.

Storlek

Beskrivrutnät omfattar också färg och form.

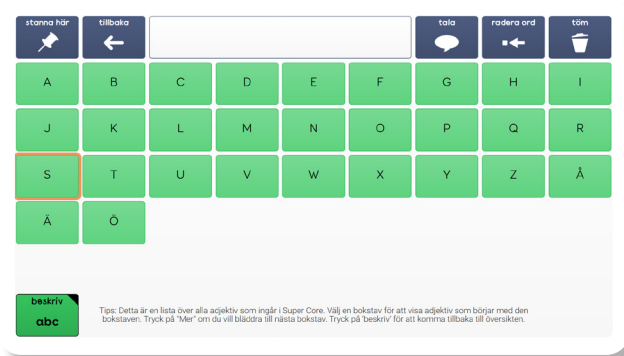


Form

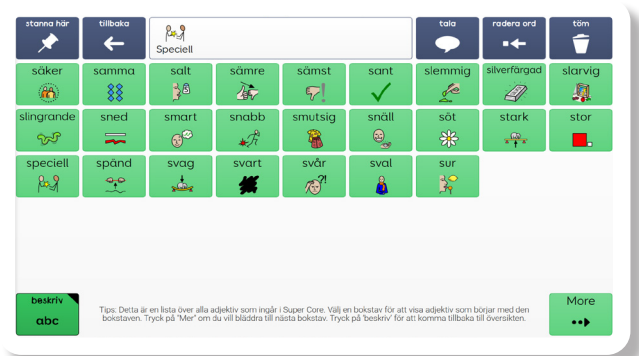


Färg

Man kan utforska beskrivningsord alfabetiskt genom att välja ABC.



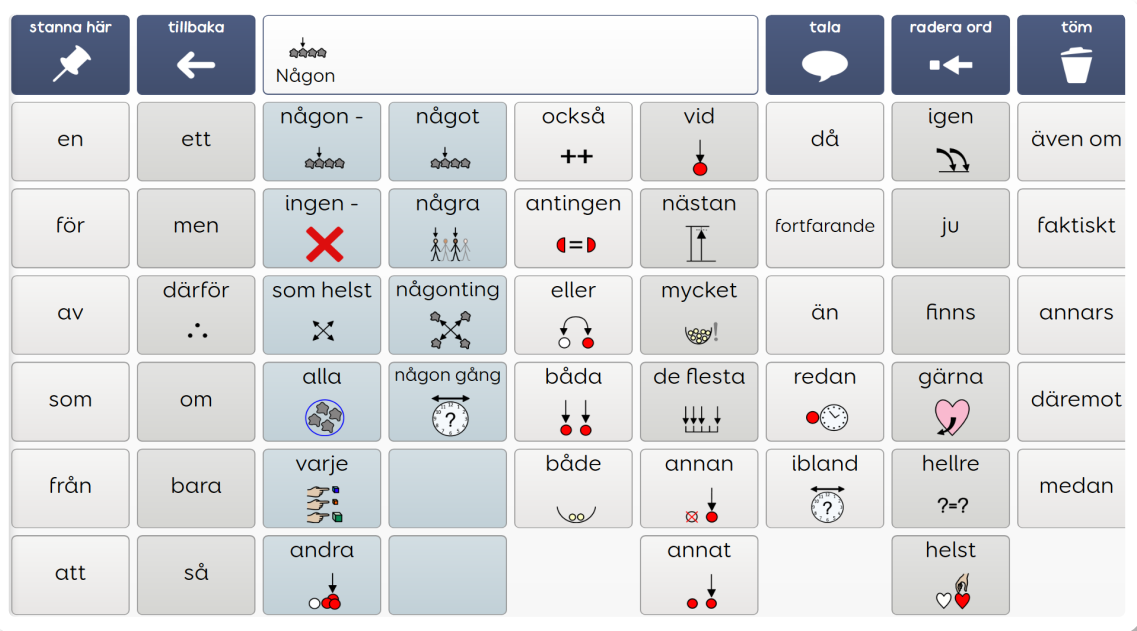
Beskriv ABC



Beskrivningsord som börjar på S

Småord

Rutnätet med småord är fullt av olika typer av användbara ord. Här finns ett urval av konjunktioner (t.ex. och, men, därför, om), bestämda artiklar (t.ex. en, ett) och myckenhetsord (t.ex. några, alla)



Självstängande rutnät

Rutnät med utökade ordlistor är självstängande, så när man har valt ordet man behöver stängs rutnätet automatiskt och man kommer tillbaka till föregående rutnät.

Detta underlättar kommunikation och gör att navigeringen går snabbare, vilket är särskilt viktigt för elever med ett långsamt styrsätt.

Om man vill stanna på ett självstängande rutnät för att använda fler än ett ord eller för att man vill utforska andra ord kan man klicka på kartnålsikonen stanna här högst upp i rutnätet.

För att göra det lätt har vi döpt rutnätet till småord – eftersom många av orden är ganska små.

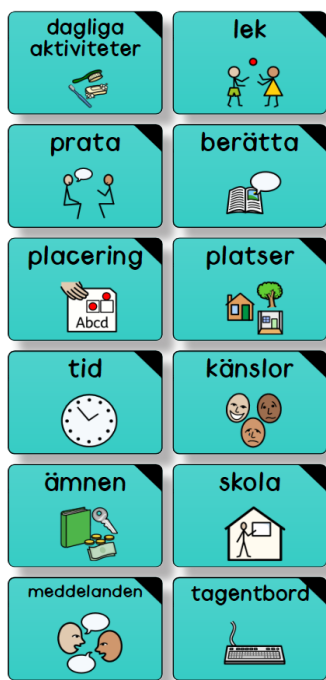


Tips: För att visa hur man använder självstängande rutnät kan man använda en riktig kartnål, ett papper och en anslagstavla. Håll upp pappret mot anslagstavlan och släpp det. Ta sedan upp pappret och berätta att vi vill att pappret ska "stanna här", så vi använder kartnålen för att fästa det så att det kan "stanna här".

Dynamiska kolumner

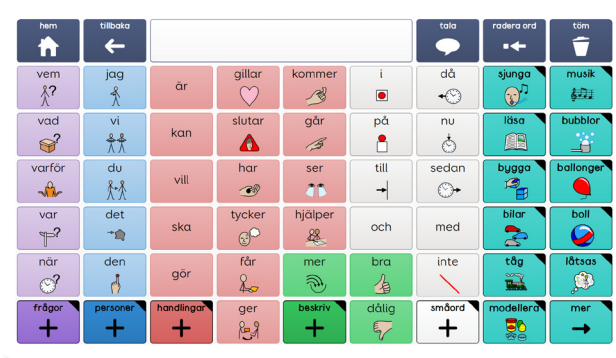
Super Core använder dynamiska kolumner för att kombinera grundord med aktivitetsspecifika ordlistor som fokuserar på vanliga situationer, dagligt liv, lek och fritid.

Dessa kolumner går till en uppsättning användbara rutnät som innehåller ord för att kunna tala om dagligt liv, känslor, platser, placering, tid, skola och annat.

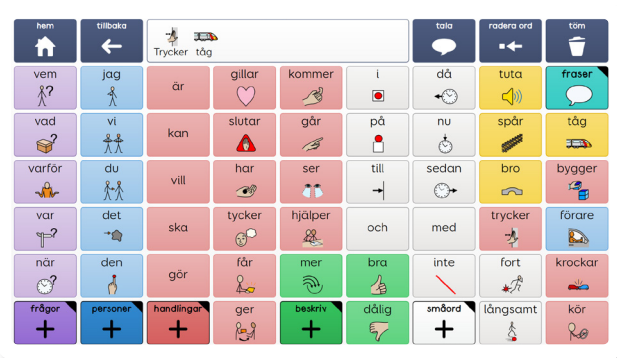


När man väljer ett rutnät ändras kolumnen så att man får användbara ord och fraser inom det ämnet, som man snabbt kan kombinera med grundord.

Flera rutnät i dessa kolumner utökas för att ge tillgång till ännu fler ord (t.ex. placering, platser, tid, känslor, skola).



Lek



Tåg

Aktiviteter

Rutnäten dagliga aktiviteter, lek och fritid är fulla med ord och fraser som används i det dagliga livet och när man har kul. De finns bredvid grundorden så att användaren får möjlighet att lära sig och kommunicera på ett sätt som är funktionellt, bekant och roligt.

Dagliga aktiviteter innehåller aktiviteter som ofta är en del av ett barns rutiner som att klä på sig, åka någonstans och sova.

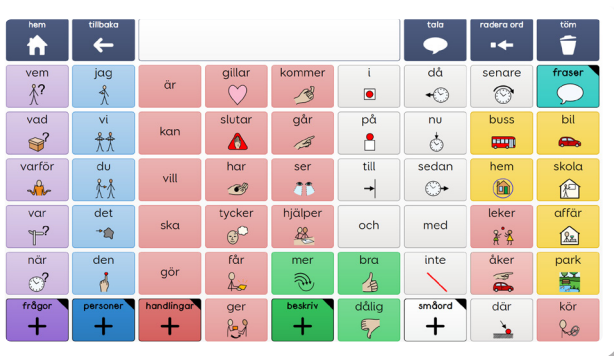
I barnordlistan finns det många olika lekaktiviteter, allt från sensoriska lekar med bubblor, ballonger och sand till kreativ lek som byggklossar, konst och rita samt lek där man låtsas och att läsa.

I tonårs- och vuxen-ordlistan finns flera olika aktiviteter som omfattar att hänga med kompisar, spel, trädgård och skönhet.

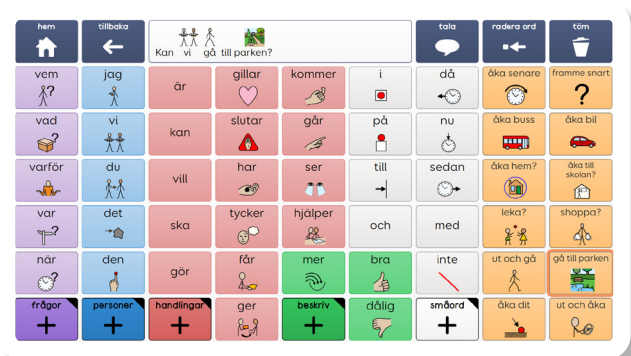
Dagliga aktiviteter



Rutnäten innehåller också användbara fraser som hör ihop med varje aktivitet. Till exempel kan man snabbt fråga om vi kan "gå till parken" i åka någonstans eller tala om att "vattnet är för varmt" i rutan tvättar.



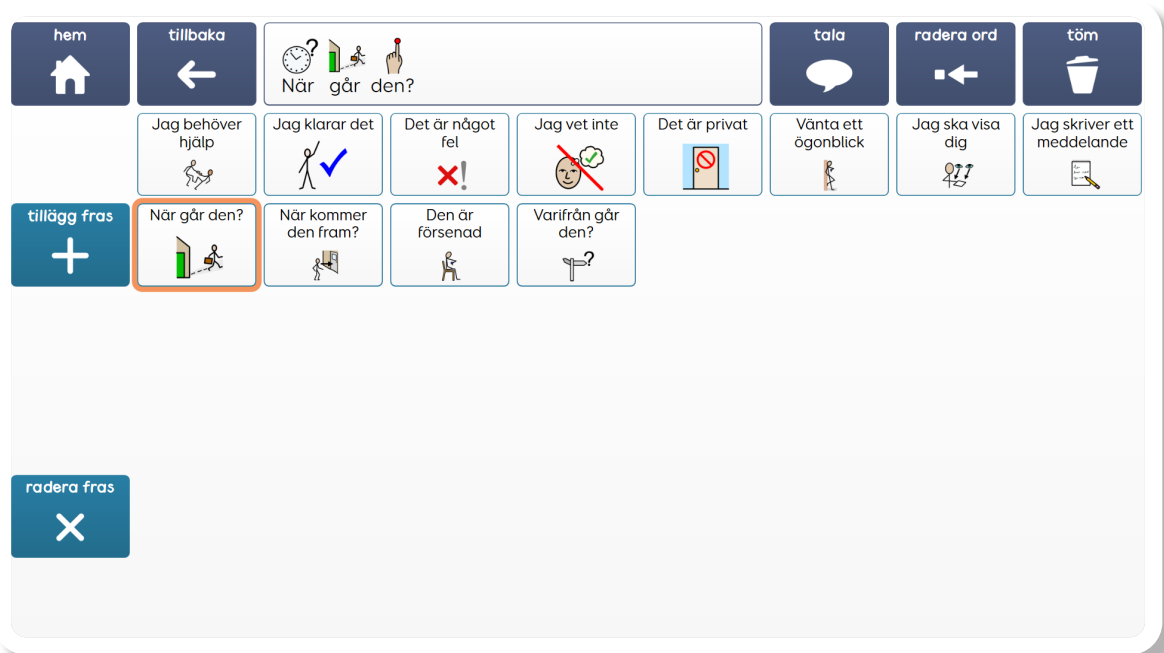
Åka någonstans



Snabbfraser för att åka någonstans

Tips: Rutnäten med aktiviteter har samma fraser för att man ska känna sig säkert när man använder dem (t.ex. jag vill leka och min tur (barnordlista) och jag klarar det och jag vill inte (tonårs- och vuxenordlista)). Detta hjälper användarna att kommunicera med personer omkring dem.

Meddelanden och fraser



I tonårs- och vuxenordlistan finns det utökade listor med fraser eller meddelanden inom alla dagliga aktiviteter och fritidsaktiviteter. Fraser är lätta att redigera och lägga till så att användarna uppmuntras till att göra sina rutnät personliga.

Detta gör man genom att bygga en mening med hjälp av grundord och aktivitetsordlistor som vanligt. Välj sedan lägg till fras för att spara frasen så att man kan använda den senare.

Man kan också radera fraser genom att välja rutan med frasen och sedan frasen man vill ta bort.

Ämnesrutnät

Rutnäten med ämnen finns i de dynamiska kolumnerna.



Det finns över 1 000 ord att upptäcka i ämnesrutnäten. Orden är placerade efter hur vanliga de är. Om det finns två rutnät i ett ämne visas alltid de vanligaste orden i det första rutnätet.

Alla ämnen är semantiskt ordnade (dvs. efter betydelse) så att användarna snabbt kan hitta orden de behöver. Till exempel i rutnätet fordon hittar man fordon som flyger (t.ex. flygplan, helikopter) i en kolumn och fordon i vatten (t.ex. båt, färja) i en annan kolumn).



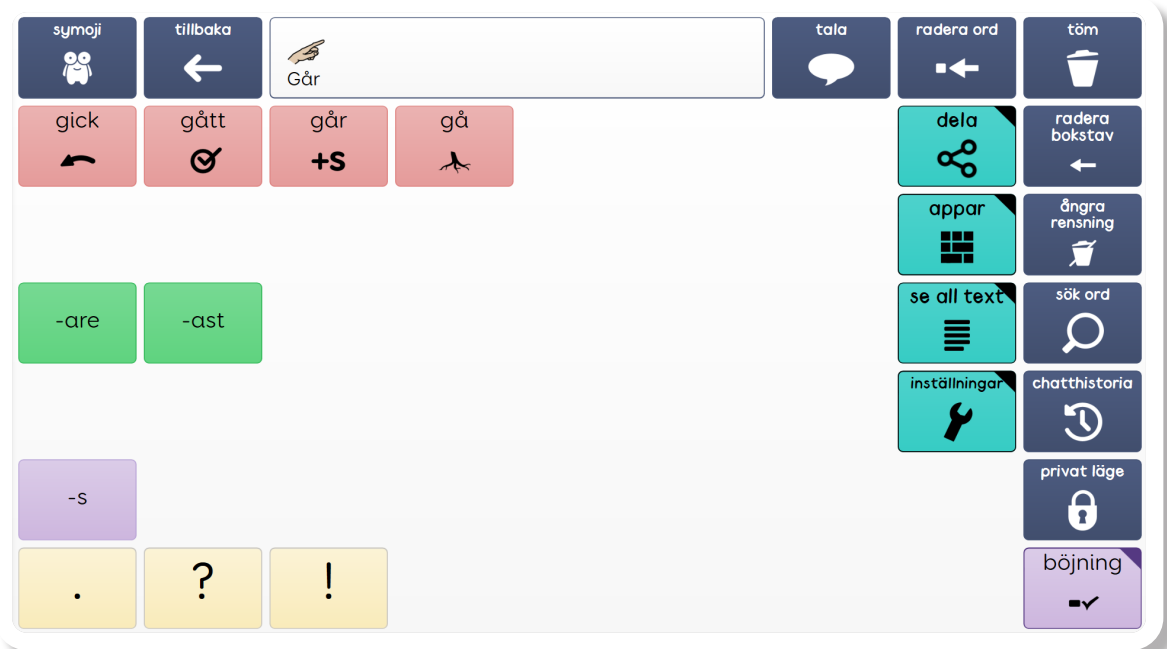
Fordon

Du kan läsa mer om semantisk utformning och andra designbeslut på s. 35



Trollstav

Trollstaven är rutnätet du går till för att fixa saker i Super Core. Det är utformat för att förenkla saker som grammatik och enhetens inställningar. Saker som annars kan vara svåra när man lär sig att använda AKK.



Grammatik

För det mest arbetar grammatiksystemet Smart Grammar hårt i bakgrunden så att när man skapar sitt meddelande ändras grammatiken automatiskt. Så om man vill säga "Jag vill gå nu" så ändrar grammatiksystemet automatiskt "går" till "gå".

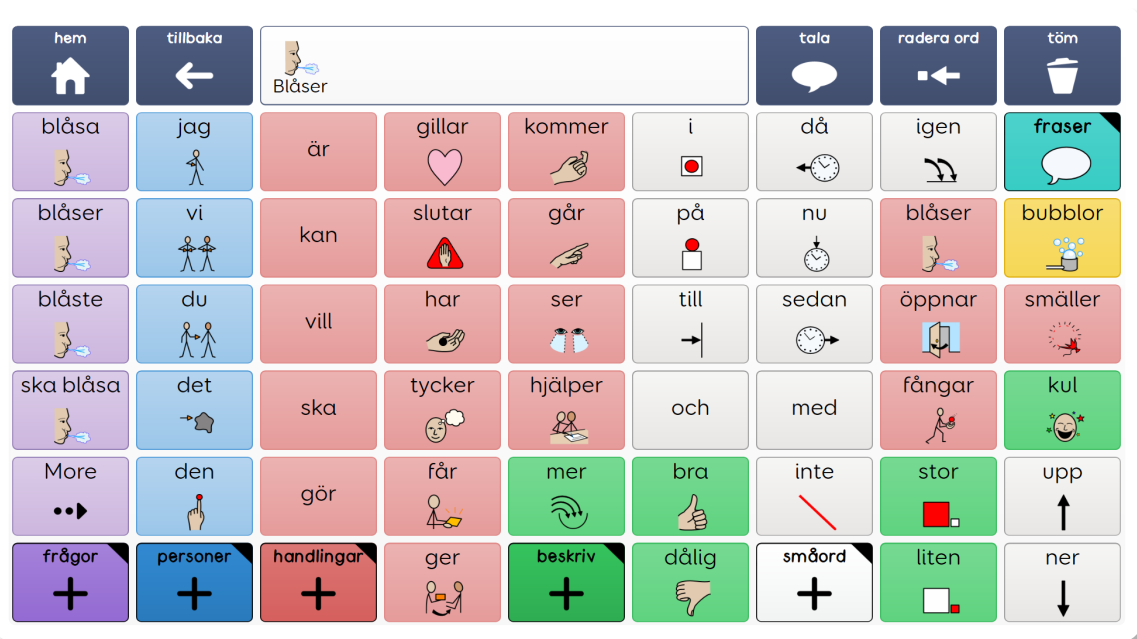
Ibland kanske man vill ändra ett verbs tempus som "stannar" till "stannade" eller "går" till "gick". Trollstaven hjälper till att göra detta på ett sätt som är enkelt och förutsägbart.

Man kan också lägga till ändelser på ord. Man kan till exempel lägga till "-ast" till ordet "snabb" för att skapa ordet "snabbast", eller "-are" för att säga "snabbare". Stavningen rättas automatiskt på dessa ord.

Olika verbformer (t.ex. gå, gick) finns alltid i samma ruta i rutnätet för trollstaven.



Tips: Ändelserna "-are", "-est" and "-ast" har en blå färgkod för att visa att de oftast används med beskrivande ord. Lila ändelser som "-s" används oftast med substantiv. Man kan också se dessa i vissa ämnesrutnät i Super Core 50.



Verbalternativ för "blåser"

När man väljer ett verb i den utökade ordlistan eller från ett rutnät med aktiviteter i Super Core 50 visas olika verbformer. De finns under text- och talrutan där användbara ord brukar dyka upp. På så sätt blir det lättare att byta tempus.

Inställningar

I rutnätet med inställningar kan du se inställningar som volym och batteri. Här finns också bra fraser för användare (t.ex. jag behöver ladda min enhet). Detta hjälper till att lära ut användbara färdigheter som att hantera batteriet.



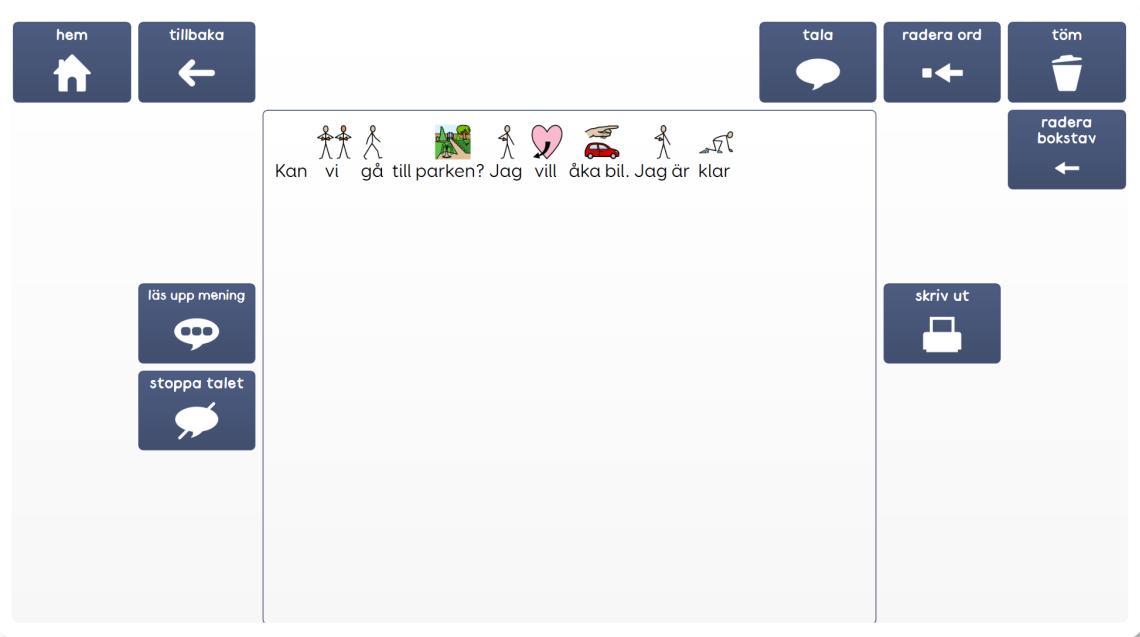
Här finns också enklare inställningar för att justera hur man använder enheten. Om någon som använder ögonstyrning behöver ändra sin dwelltid eller kolla om de sitter rätt för att kameran ska kunna följa deras ögon.

Tips: När man har valt hur man vill styra enheten ser man endast inställningar som är relevanta för en själv. Så om man använder kontakt ser man endast scanningstider för kontakt.

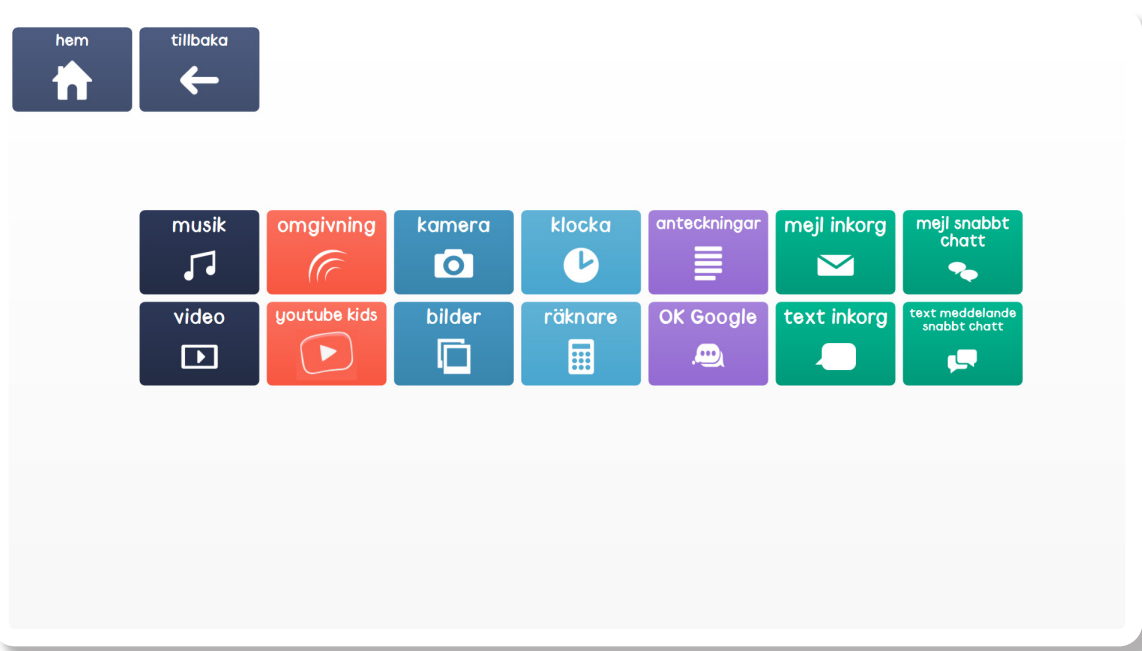
Se all text

Om man skriver ett längre meddelande kan man använda se all text för att göra skriv- och talytan större för att visa mer av meddelandet.

Man kan också använda detta rutnät för att läsa upp en mening i taget istället för att säga hela meddelandet på en gång. Det kan vara bra om man förbereder ett längre meddelande som man vill säga i kortare delar, som när man läser repliker i en pjäs eller håller ett föredrag.



Specialfunktioner

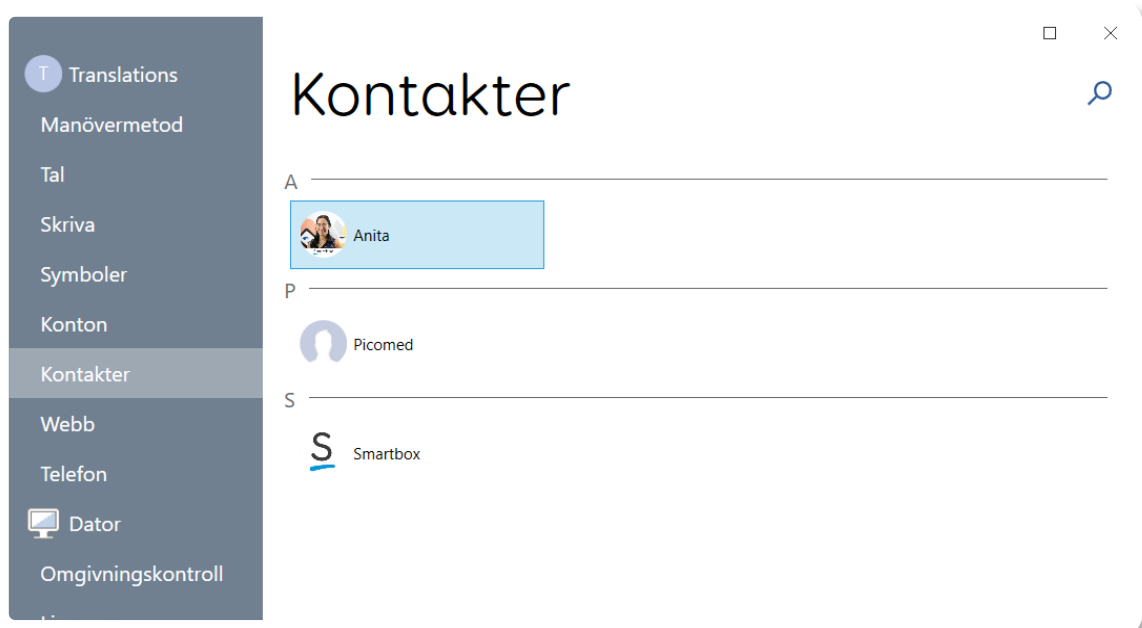


Tillgänglighetsappar som e-post och SMS finns inbyggt i rutnäten, vilket ger användare möjlighet att skriva SMS och e-post med hjälp av sin symbolordlista. Apparna hittar man genom att gå till trollstav > appar.

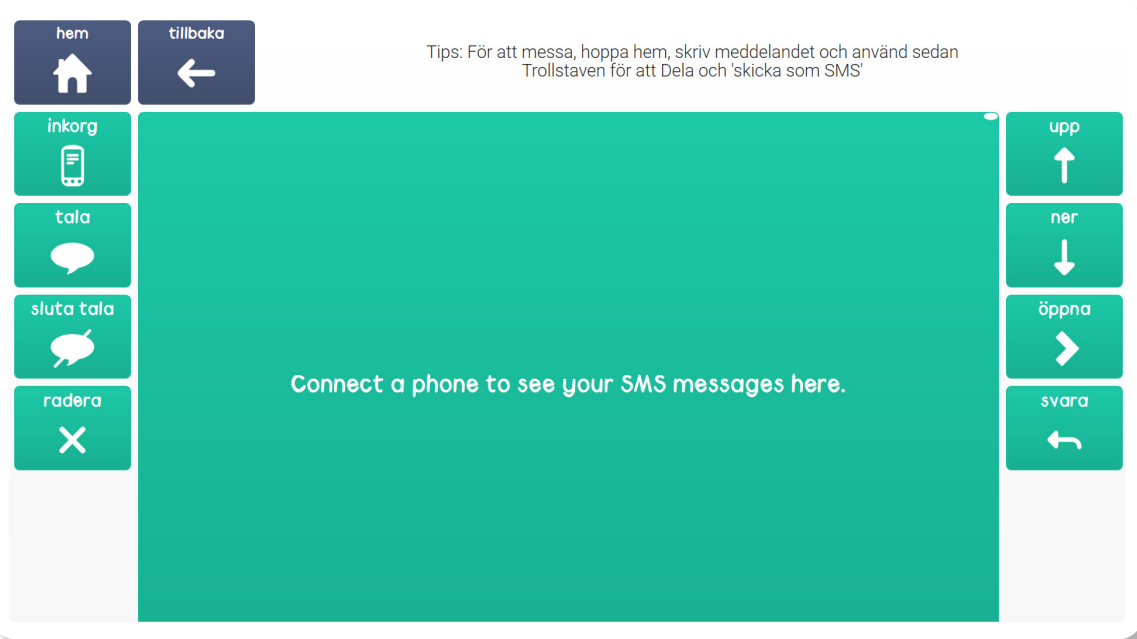
Användare kan också komma åt mediefiler som lagras på deras enheter, inklusive foto, video och musik. Här finns också ett område för att skapa och spara anteckningar och rutnät för att använda omgivningskontroller. Vissa av dessa appar måste först konfigureras:

Lägga till kontakter

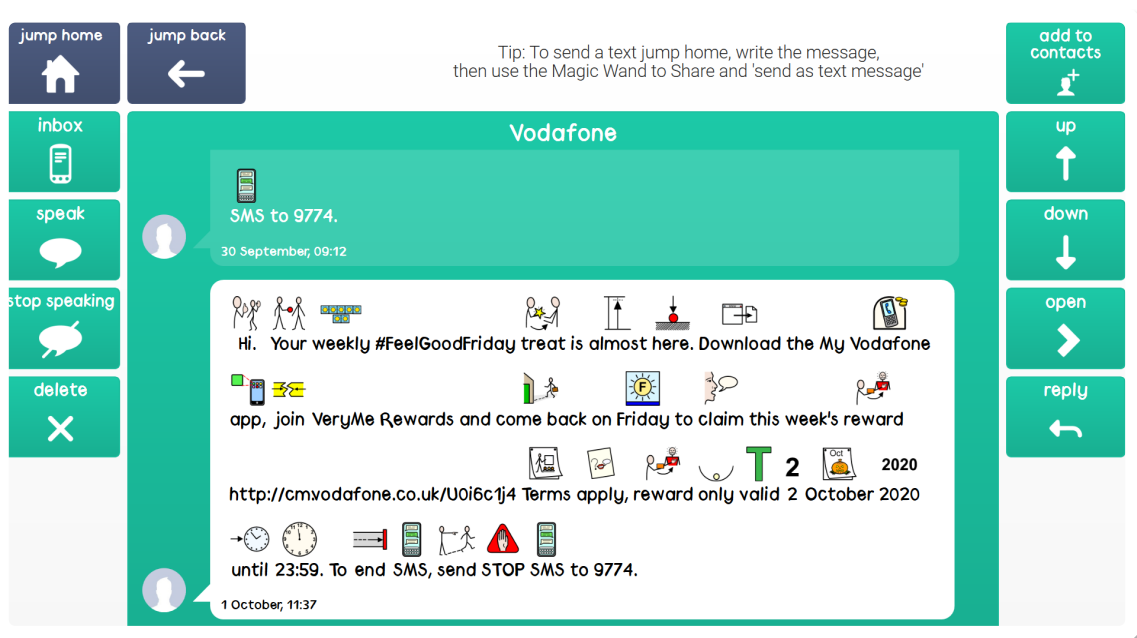
För att kunna ringa och skicka e-post eller SMS med Super Core måste man lägga till kontakter. Det gör man genom att välja menyraden och gå till Inställningar - Kontakter.



SMS

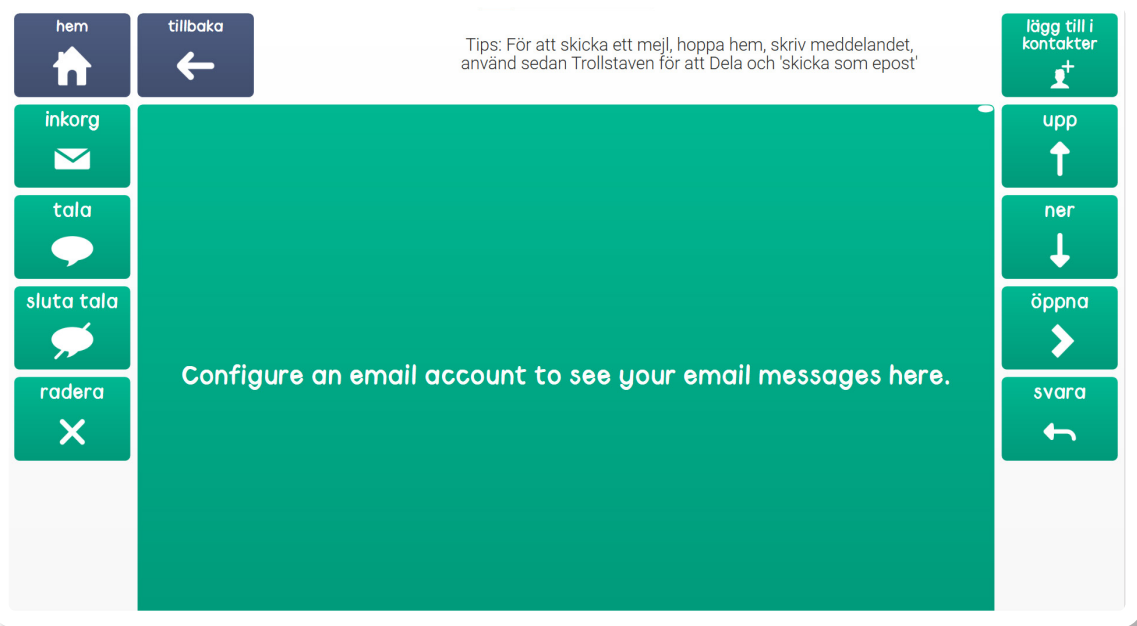


Rutnätet för SMS visar en lista med meddelanden från telefonen. Använd pilarna för att navigera i listan. Tala läser upp SMS högt. Välj öppna för att se hela samtalet.

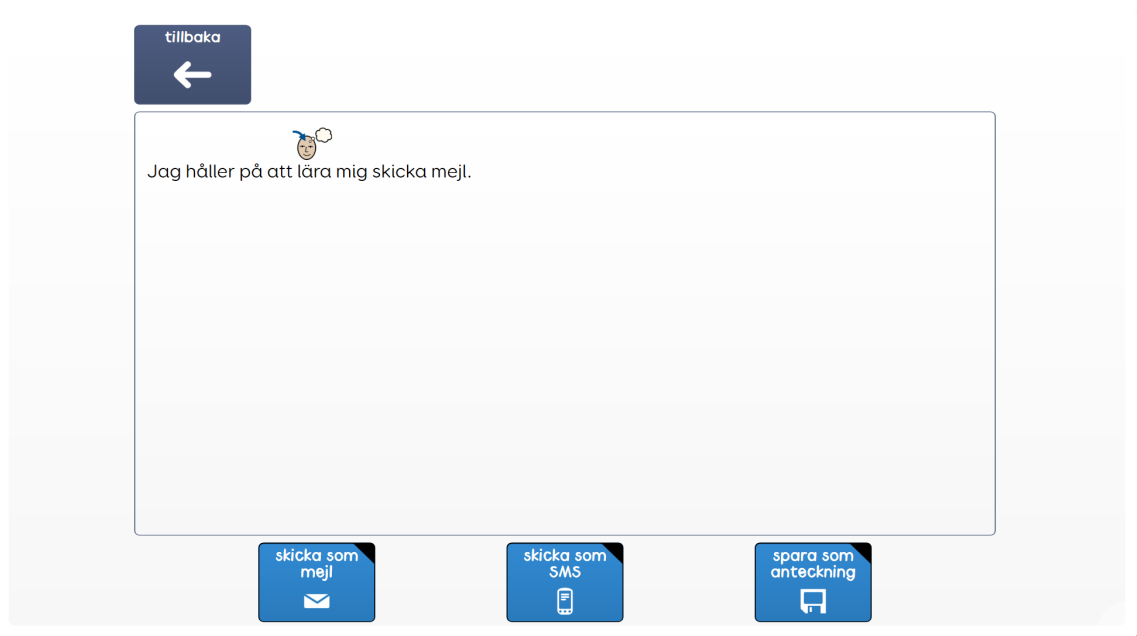


Man måste lägga till kontakten innan man kan skriva ett nytt meddelande.

E-post



Använd rutorna med pilar för att bläddra i inkorgen. Här kan man skicka e-post till sina kontakter eller e-postadresser som man känner till. När man öppnar ett e-postmeddelande kan man läsa hela e-postkedjan.



För att skapa ett nytt e-postmeddelande gå till hem, skriv meddelandet och använd sedan trollstaven för att dela och skicka e-post.

Personanpassa Super Core

Här är en lista med de bästa förslagen på hur man anpassar Super Core:

Personer

Lägg in namn på personer som är viktiga för användaren. Det kan vara familjemedlemmar, lärare, vänner och grannar.

Det finns flera tomma platser i rutnäten för vänner, familj, skola och andra personer. Man kan till och med lägga in bilder på personerna, så blir det mer meningsfullt för användaren.

Lägg gärna till namn på husdjur - de är ofta viktiga familjemedlemmar!

Super Core blir ännu mer motiverande om man personanpassar ordlistan genom att lägga till favoritsaker och namn på vänner och familj.



Meddelanden

Rutnätet meddelanden i Super Core är ett snabbt sätt att dela hela meddelanden. Det kan vara viktig information som man behöver säga snabbt (t.ex. något är fel) eller något man vill säga ofta som sitt eget namn.

Här hittar man massor av färdiga meddelanden, och flera meddelanden kan anpassas så att de blir ännu kraftfullare:

hjälp
+

Om man har särskilda behov, som en sjukdom eller behöver anpassad vård, så kan man lägga in fraser här (t.ex. jag behöver sugning, jag behöver min inhalator).

gå
+

Platser man åker till regelbundet kan man lägga in här (t.ex. jag vill åka till moster Kim, när ska vi åka till moster Kim?).

prata
+

Det här är en bra plats att lägga in hur man säger ja och nej utan att använda verbal kommunikation (t.ex. jag tittar till höger för att säga ja, jag blinkar två gånger för nej).

mig
+

Dessa meddelanden används för att snabbt berätta saker om sig själv - genom att lägga till sitt namn, sin ålder och saker man gillar.

Mina favoritplatser

Lägg till platser som användaren tycker om att åka till som inte finns med i rutnätet med platser. Det kan vara en favoritaffär eller restaurang, eller någonstans som man oftast nämner med ett visst namn som eleven känner till (t.ex. Bushy Park för Hyde Park).

Mina favoritsaker

Det är mycket viktigt att se till att AKK-användare kan tala om sina favoritsaker. Det motiverar även till att lära sig språk. Man kan redigera meddelanderutnätet och det finns flera ämnesrutnät där man kan lägga till favoritord som mat, dryck, leksaker och spel.

Religion och kultur

Det finns rutnät med ordlistor som handlar om religion och högtider (fest) samt rutnät för bön i dagliga aktiviteter. Denna har lämnats tom så att den kan anpassas enligt användarens religion.

Man kan också lägga till andra kulturella saker som mat och kläder i ämnesrutnäten.

Min kropp

Olika familjer använder olika ord för att tala om privata kroppsdelar och det är viktigt att AKK-användare har tillgång till dessa ord. I ämnen finns ett rutnät med kroppsdelar, som också innehåller ett rutnät med privata kroppsdelar.

Privata kroppsdelar är som standard dolt, så du kan anpassa rutnätet innan du delar det med användaren. För att visa rutnätet måste man ändra rutnätet från dolt till synligt via läget redigera. Man kan anpassa rutnätet med ord som eleven känner till.

Om man vill visa symboler för endast vuxna, gå till Inställningar - Symboler i rutnät och välj visa vuxensymboler.

Hälsa

Rutnätet hälsa har en allmän ordlista, men du kan lägga till ord som passar användarens behov.

Styrsätt

För elever som använder alternativa styrsätt kan du lägga till mer information om detta i rutnätet för inställningar (i trollstaven).

Om exempelvis eleven använder ögonstyrning och har glasögon kan du lägga till frasen "kan du göra rent mina glasögon".

Skämt

Flera skämt finns förprogrammerade i Super Core, men lägg gärna till fler. Det kan vara motiverande för AKK-användare att berätta skämt när de umgås med andra barn och vuxna och för att lära sig att turas om i samtal.

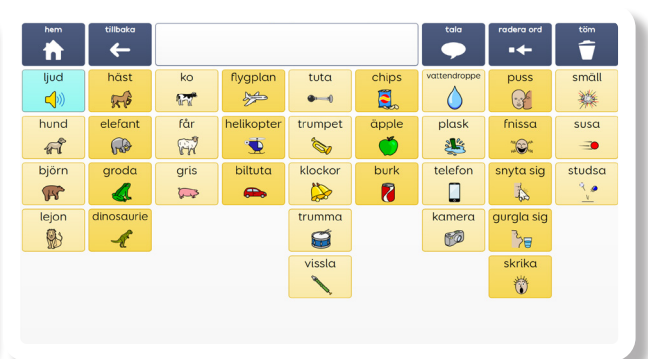
Tangentbord

Andra tillgängliga tangentbord omfattar ett abc-tangentbord som uttalar bokstavsnamnet istället för att ljuda, ett abc-tangentbord som lägger till bokstaven i text- och talrutan utan att säga något eller ljuda samt ett qwerty-tangentbord. Det finns också tangentbord med prediktion för elever som börjar att bokstavera allt oftare.

Du kan byta standardtangentbord genom att redigera tangentbordsrutan i de dynamiska kolumnerna.



Bokstavsljud



Utforska ljud

Språk, lärande, läs- och skrivkunnighet

Super Core har flera funktioner utformade för att underlätta språkutveckling, lärande samt läs- och skrivkunnighet.

Språk

- ✓ Över 2 500 ord och fraser med fokus på funktionella och vanliga ord.
- ✓ Evidensbaserad grundordlista med ett stort urval av begreppsord (t.ex. stor, liten, bra, dålig).
- ✓ Enstaka ord, fraser och bokstäver till stöd för spontan, flexibel och snabb kommunikation.
- ✓ Strategier som hjälper till att utforska grammatiska strukturer, inklusive verbtempus (t.ex. stannar, stannade, stanna) och ändelser (t.ex. snabb, snabbare, lätt, lättast).
- ✓ Noggrant utvalda symboler kombinerar de som är visuellt tydligast, används vanligast i särskolor, lättast att förklara för elever, lättast att minnas och relevanta för barnets dagliga upplevelser.

Här finns en praktisk sammanfattning av funktionerna för språkutveckling, lärande samt läs- och skrivkunnighet.



Lärande

- ✓ Ett fokus på språkinläring via funktionella och motiverande aktiviteter.
- ✓ Upprepning av ord i rutnäten hjälper eleven att lära sammanhang och scenarier. Flera ord finns i mer än ett ämnesrutnät, vilket ger möjlighet att använda dem ofta (t.ex. igen, putt, väljer).
- ✓ Orden är konsekvent placerade i alla ordlistor och ämnesrutnät. När det är möjligt dyker ordet upp på samma plats i flera rutnät.
- ✓ Orden är semantiskt ordnade för att hjälpa barn att hitta orden de behöver (t.ex. fest, ballong, present). Man hittar också semantiska länkar mellan rutnäten, där ord med liknande betydelse är placerade antingen på samma plats i flera olika rutnät (t.ex. brandman, brandstation och brandbil i yrken platser och fordon).
- ✓ Fitzgeralds layout och färgkodning används för olika typer av ord för att hjälpa eleven att hitta orden de behöver för att bygga sina meningar.
- ✓ Snabb åtkomst till begrepp som är viktiga inom utbildning (t.ex. färger, former, känslor, placering).

Läs- och skrivkunnighet

- ✓ För att utveckla läs- och skrivkunnighet uppmuntras elever på alla nivåer till att utforska bokstäver och ljud med ett fonetiskt tangentbord.
- ✓ Det finns även andra tangentbord, inklusive tangentbord med prediktionsrutor som kan introduceras när så är lämpligt.
- ✓ Selektiv användning av symboler uppmuntrar till lärande av hela ord som är svårare att visa med symboler (t.ex. den, det, men, av, kan).
- ✓ En betoning på att läsa i hela Super Core framför allt när det gäller dagliga aktiviteter och lek samt i rutnätet för skola. Här finns även en ordlista för sagoböcker med grundord tillsammans med ord och fraser för sagor för att hjälpa elever att läsa sagoböcker.
- ✓ Rutnäten för skola har ämnesspecifika ordlistor tillsammans med grundord med möjlighet att utöka rutnäten med ännu fler ämnesspecifika ord.

Forskning och referenser

Urval av ordlistor

Ordlistorna i Super Core är noggrant utvalda efter omfattande forskning om grundord, som omfattar olika åldersgrupper och källor – från förskola till vuxen.

- ✓ **Preschool children** (Deckers et al., 2017; Banajee, Dicarlo & Stricklin, 2003; Marvin, Beukelman & Bilyeu, 1994)
- ✓ **School aged children** (Boenisch & Soto, 2015; Clendon, 2006; Beukelman, Jones & Rowan, 1989)
- ✓ **Adults** (Hill, 2001; Balandin & Iacono, 1999)

En stor del av den här forskningen undersöker hur grundord normalt utvecklas hos barn och vuxna, men omfattar även viktig forskning om språkutveckling bland barn med funktionsnedsättning (Deckers et al., 2017), vuxna som använder AKK (Hill, 2001) och skrivet språk hos barn som utvecklar läs- och skrivkunighet (Clendon, 2006).

Detta jämfördes med Dynamic Learning Maps Core Vocabulary (DLM Professional Development Team, 2013) en detaljerad analys av frekvensen av grundord (framför allt i skolmiljö) och betydelsen av dessa i AKK-ordlistor.

Ordlistorna i Super Core är också inspirerade av viktiga resurser som betonar funktionella och viktiga ord för barn och vuxna med funktionsnedsättning, som exempelvis Makaton Core Vocabulary (Walker, 1987) och Downs Syndrome Education Vocabulary Checklists.

Makaton Core Vocabulary omfattar ett urval av 450 ord för funktionell kommunikation i det dagliga livet och utvecklades ursprungligen för att undervisa döva vuxna med inlärningssvårigheter i teckenspråk (Walker, 1987). Det används nu ofta till barn och vuxna med en mängd olika funktionsnedsättningar i hela Storbritannien.

Downs Syndrome Education Vocabulary Checklists består av tre ordlistor. Dessa är utformade för att hjälpa föräldrar och yrkespersoner att registrera tidig språkutveckling och identifiera vilka ord de ska lära ut. Ordlistan består av flera högfunktionella ord som är viktiga i daglig kommunikation.

Denna data har även jämförts med frekvensbaserade ordlistor från talat språk och AKK-användares språk (The British National Corpus, 2007).

Slutligen har ordlistor valts ut och organiserats baserat på klinisk kunskap och erfarenhet av att arbeta med barn som har tal-, språk- och kommunikationssvårigheter.

Begreppsordlistor

Super Core har inte bara en omfattande grundordlista utan tillhandahåller också ett omfattande urval av begreppsord. Dessa är utformade för att vara lätta att hitta och använda: färger, former, siffror och ord som handlar om storlek, tid och plats.






































Begreppsord används hela tiden i klassrummet (Schwarz & McCarthy, 2012) och är viktiga för unga elever (Lahey & Bloom, 1997) och för utbildningsresultat (Bracken & Crawford, 2010).

Forskning visar att andra AKK-ordlistor ofta inte inkluderar dessa ord, eller så är de svåra att hitta eftersom det krävs flera val för att komma till varje begreppsord (McCarthy, Schwarz & Ashworth, 2017).

Utformning

Alla ord i Super Core har placerats på ett sätt som är utformat för att hjälpa AKK-användare och deras samtalspartners att lära och komma ihåg var olika ord finns.

Placeringen avgörs av hur vanligt ordet är i forskning om grundord så att vanliga och användbara ord prioriteras och det går snabbare att välja dem. De viktigaste högfrekventa grundorden ges prioritet och inkluderas i grundorden i Super Core.

verka 	jag 	är 	gillar 	kommer 	i 	då 
låter 	vi 	kan 	slutar 	går 	på 	nu 
känns 	du 	vill 	har 	ser 	till 	sedan 
här 	det 	ska 	tycker 	hjälper 	och 	med 
finns 	den 	gör 	får 	mer 	bra 	inte 
		ger 			dålig 	

Super Core 50

Orden i rutnäten med grundord är placerade från vänster till höger med hjälp av Fitzgeralds schema (Fitzgerald, 1949). Det innebär att orden är placerade i block med andra ord av samma sort. Exempelvis hittar du pronomen grupperade tillsammans i ett block, verb i ett annat och så vidare.

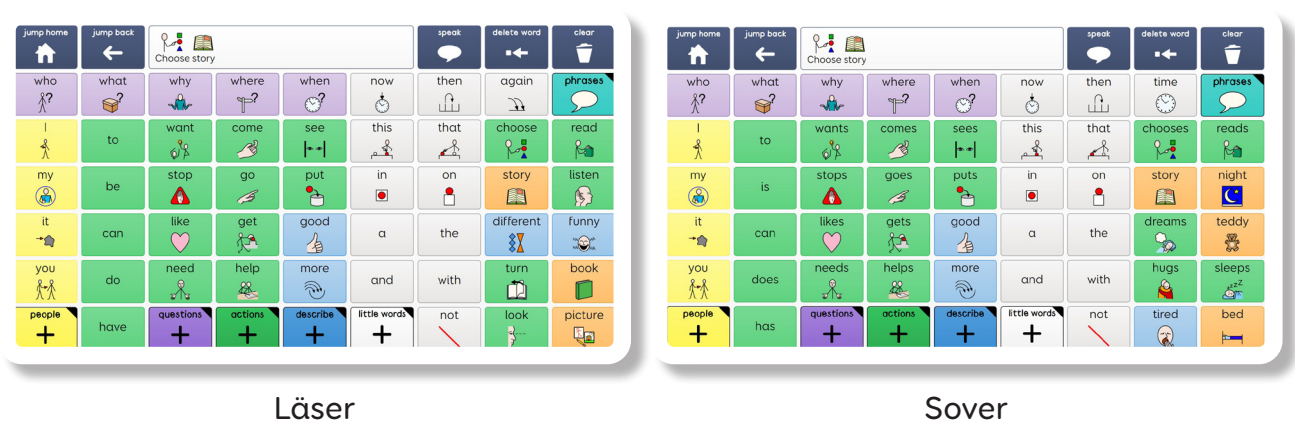
Färgkodning

Olika sorters ord har färgkodats för att visa hur de är organiserade och för att göra det lättare att navigera i rutnäten med grundordlistor. Super Core använder Modified Fitzgerald Key (Goossens, Crain & Elder, 1992) ett färgkodningssystem som ofta används i AKK-ordlistor.

Barnvänliga beteckningar	Grammatisk term	Färg	Exempel
Personord	Pronomen och substantiv	Gul	han, de, man, flicka, läkare
Handlingsord	Verbs	Grön	går, springer, kan, hackar
Namnord	Substantiv	Orange	hink, katt, tallrik
Beskrivande ord	Adjektiv	Blå	stor, kall, speciell, gul
Småord	Prepositioner, bestämningsord, konjunktioner och adverb	Grå	och, av, därför, upp, i
Frågeord	Frågeord	Lila	vem, vad, varför

Konsekvent och upprepande

Upprepning är viktigt för lärande och framför allt när det gäller nya ord. Därför finns det mycket repetition i hela Super Core med ord som dyker upp i flera rutnät. Varje gång ett ord upprepas är placeringen konsekvent och det visas på samma plats i alla rutnät.

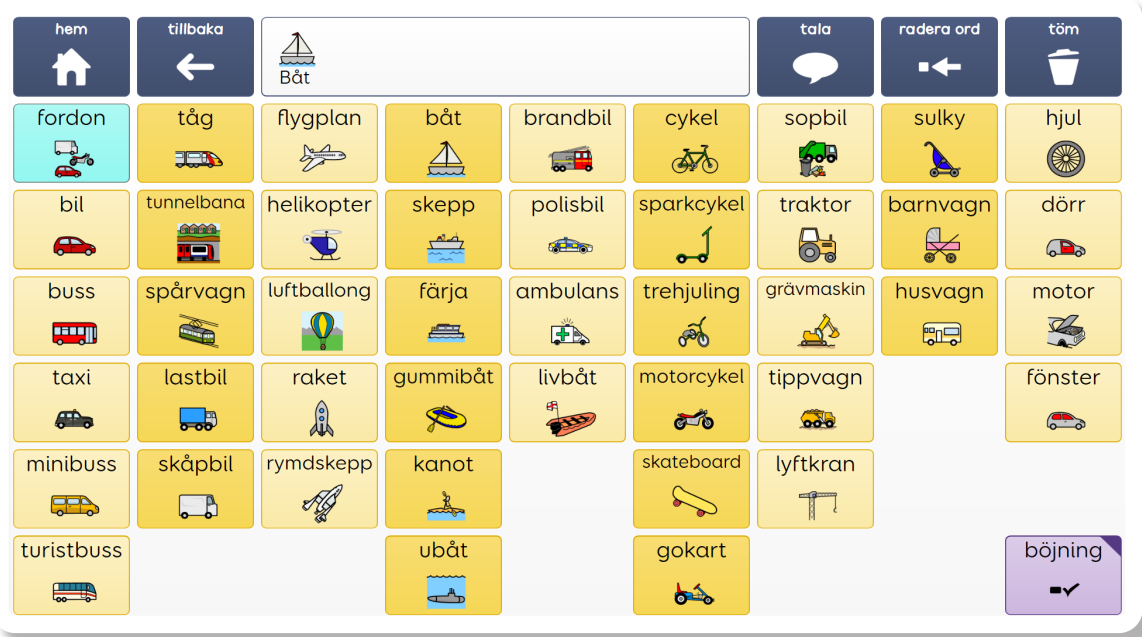


Genom att upprepa orden i olika rutnät hjälper Super Core eleverna att använda nya ord i olika situationer och hjälper dem att förstå deras betydelse och hur de kan kombineras med andra ord. Användaren kan exempelvis lära sig att ordet "igen" betyder att upprepa något och att det kan vara att upprepa en handling (t.ex. kasta igen, öppna igen) eller en saks storlek eller placering (t.ex. stor igen, upp igen).

Semantisk utformning

Orden i Super Core är grupperade semantiskt enligt vad orden betyder istället för alfabetiskt. Det är ett bra sätt att gruppera ord för personer som inte har lärt sig att läsa ännu.

användbart att ha "ambulans" grupperad med andra utryckningsfordon som "polisbil" och "brandbil", än bredvid "båt" och "buss".



Fordon

Genom att organisera orden så här uppmuntras användaren till att scanna rutnätet från vänster till höger tills de ser ett ord som liknar det de söker. Sedan kan de titta ner i kolumnen och hitta ordet de vill ha. Det stämmer överens med hur vi lär oss att läsa från vänster till höger, uppifrån och ner.

Semantiskt relaterade ord

Ord som har en liknande eller relaterad betydelse, men som är i olika nätverk är även de placerade på samma plats när så är möjligt.

När det är möjligt får ord som har liknande eller relaterade betydelser samma placering i olika rutnät. På så sätt går det snabbare, det blir lättare att hitta ord och det minskar mängden kunskap man behöver för att navigera i Super Core.

Till exempel hittar man "brandman" på samma plats i rutnätet för yrken som "brandbil" i rutnätet för fordon och "brandstation" i rutnätet med byggnader. Det hjälper användare som redan har lärt sig var de kan hitta ett av dessa ord.

Referenslista

Baker, B., Hill, K., & Devylder, R. (2000). Core vocabulary is the same across environments. Paper presented at a meeting of the Technology and Persons with Disabilities Conference at California State University, Northridge

Balandin, S. & Iacono, T. (1999). Crews, Wusses, and Whoppas: core and fringe vocabularies of Australian meal-break conversations in the workplace. *Augmentative and Alternative Communication*, 15, 2, 95-109

Banajee, M., Dicarlo, C., & Stricklin, S. B. (2003). Core vocabulary determination for toddlers. *Augmentative and Alternative Communication*, 19, 2, 67-73

Beukelman, D., Jones, R. & Rowan, M. (1989). Frequency of word usage by nondisabled peers in integrated preschool classrooms. *Augmentative and Alternative Communication*, 5, 4, 243-248

Boenisch, J. & Soto, G. (2015). The oral core vocabulary of typically developing English-speaking school-aged children: implications for AAC practice. *Augmentative and Alternative Communication*, 13, 1, 77-84

Clendon, S. (2006). *The Language of Beginning Writers: Implications for Children with Complex Communication Needs*. PhD. Chapel Hill

Deckers, S., Van Zaalen, Y, Van Balkom, H., & Verhoeven, L. (2017). Core vocabulary of young children with Down syndrome. *Augmentative and Alternative Communication*, 33, 2, 77-86

Dennis, A., Erickson, K., & Hatch, P. (2013). The Dynamic Learning Maps core vocabulary: Overview. Available at: <http://www.med.unc.edu/ahs/clds/files/vocabulary-overview>

Down Syndrome Enterprise (2012). Vocabulary checklists and record sheets: Checklist I – First 120 words, UK English Edition (2nd Edition). Down Syndrome Education International

Down Syndrome Enterprise (2012). Vocabulary checklists and record sheets: Checklist II – Second 340 words, UK English Edition (2nd Edition). Down Syndrome Education International

Down Syndrome Enterprise (2012). Vocabulary checklists and record sheets: Checklist III – Third 350 words, UK English Edition (2nd Edition). Down Syndrome Education International

Fitzgerald, E. (1949). *Straight Language for the Deaf. A System of Instruction for Deaf Children*. Alexander Graham Bell Association for the Deaf

Goossens, C., Crain, S., & Elder, P. (1992). Engineering the Classroom Environment for Interactive Symbolic Communication. Southeast Augmentative Communication Conference Publications, 2430 11th Avenue, N, Birmingham, AL 35234

Hill, K. (2001). The Development of a Model for Automated Performance Measurements, Doctoral Dissertation, Speech-Language Pathology, University of Pittsburgh

Marvin, C., Beukelman, D., Bilyeu, D. (1994). Vocabulary-Use Patterns in Preschool Children: Effects of Context and Time Sampling. *Augmentative and Alternative Communication*, 10, 4, 224-236

The British National Corpus: BNC XML Edition (2007). Distributed by Bodleian Libraries, University of Oxford, on behalf of the BNC Consortium. Retrieved from: <http://www.natcorp.ox.ac.uk/>

Walker, M (1987). The Makaton Vocabulary - Uses and Effectiveness.



Document: Super Core (50) Manual -SE - A
Based on: Super Core Manual - UK ENG - A
Language: Swedish
Date of issue: June 2022

Copyright © 2022 Smartbox Assistive Technology

Super Core - Manual - SE - B

For support, video tutorials, webinars and further information visit us at
[thinksmartbox.com](https://www.thinksmartbox.com)